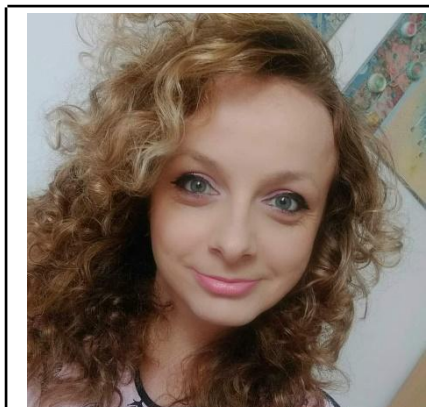

1. LIČNI PODACI

Vaša fotografija

a. IME I PREZIME

Naida Gadžo

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA

naidagadzo@yahoo.com

e. ZVANJE

Doktor odgojnih nauka

2. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:

JU OŠ „Aleksa Šantić“

b. Adresa:

Branislava Nušića 95

c. Telefon:

033 461 300

d. Posao koji obavljate:

Nastavnica razredne nastave

e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:

II razred

f. Godine staža:

8 godina

3. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA

Biti učiteljica nije tek obično zanimanje, profesija, posao kao mnogi drugi, uređen i ograničen mjestom i vremenom radnje. To je posao u kojem morate biti upravo to - učiteljica, cijelim svojim bićem, svojom pojavom, znanjem, osobinama i postupcima, u svakom momentu, na svakom mjestu, u svakoj prilici. Morate živjeti i utjelotvoriti odgoj i obrazovanje, širiti pozitivne vrijednosti, uvijek imati na umu dobrobiti svojih učenika. Poučavajući svoje učenike, djelujući ličnim primjerom i vođena strašću i ljubavlju prema svom životnom pozivu i svojim učenicima, pokušavam pronaći načine da kod učenika razvijem prvenstvo strast prema učenju, ljubav prema znanju, životu i ljudima. Nastojim za svoje učenike stvoriti poticajno razredno okruženje i okruženje za učenje, u kojem je moguće negovati individualnost i različitost svakog djeteta, ali i razvijati zajedništvo, socijalne vještine, toleranciju i empatiju, obezbijediti svakom djetetu uslove da se osjeti poštovano i prihvaćeno, kako bi naša učionica mogla postati dom, mjesto rasta i odrastanja u zdrave, sretne i uspješne ljude. Ohrabrujem svaki uspjeh, pohvaljujem uvijek i jednako, jer mi je važno da učenici znaju da su sposobni za izazove koji se pred njih stavljaju i da mogu sve što pože. Želim da moji učenici maštaju i sanjaju samo svoje, male i velike snove, koje će upornošću, radom i kreativnošću ostvarivati, stvarajući svoju i svačiju čudesnu, pravednu i humanu budućnost. Želim da imaju male i velike, sjajne i hrabre ideje, koje možda ne mogu promijeniti svijet (a možda i mogu!), ali koje su njima važne i koje će održavati živim njihove ideale. Borim se za kvalitetno, pravedno i jednako obrazovanje za sve učenike i nastojim osvijestiti učenike da je kvalitetno obrazovanje njihovo zagantovano pravo i da ne trebaju i ne smiju pristajati na nešto manje. Ukazujem na važnost obrazovanja i ohrabrujem učenike da se i sami bore za kvalitet u obrazovanju, za sebe i

drugu djecu, kojima je to pravo još uvijek uskraćeno. I na kraju, najvažnije: uvijek i bezuslovno vjerujem u svako dijete!

4. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:	Rastemo i učimo zajedno
KRATAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	<i>Rastemo i učimo zajedno</i> je praksa zasnovana na aktivnostima saradničkog učenja kojima su obuhvaćeni učenici prvog, petog i sedmog razreda. Ovaj neuobičajeni, a čudesni spoj učenika različitih uzrasta i razreda polazi od prirodne dječije želje i potrebe za komunikacijom i druženjem, te nastavnih tema, koje su, iako različitog obima i složenosti, u manjoj ili većoj mjeri zajedničke za navedene razrede ili se odnose na univerzalne vrijednosti, pojave, opća i iskustvena znanja. Aktivnosti obuhvaćene praksom su pažljivo osmišljene i kreirane s namjerom da stvore situacije i mogućnosti zajedničkog druženja, rada i učenja učenika tri različite generacije, djeluju na razvoj njihovih socijalnih vještina, s naglaskom na sposobnosti rada u grupi i saradnje, te prihvatanja i uvažavanja drugačijih gledišta, ideja i rješenja. Pored toga rješavajući postavljene probleme i zadatke, u kojima dominiraju slojevitost i postupnost izražene kroz razine znanja i vještina, učenici se međusobno dopunjavaju, podržavaju, pomažu i vode jedni druge kroz procese i faze učenja i rješavanja problema, pri čemu uče jedni od drugih. Učvršćuju međusobna poznanstva, ali i upoznaju sebe i svoje potencijale. Nenametljiva atmosfera dozvoljava učenicima da budu voditelji aktivnosti i svog rada, dopušta im da slijede svoje interese, mogućnosti i vlastiti tempo, da osjete radost druženja, zajedništva i pripadnosti, što im obezbjeđuje nezaboravne trenutke školskog života.
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	Učitelji/ ce razredne nastave u osnovnim školama

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA (*Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?*)

Često se desi da me u učionici posjete moji, sada već veliki učenici, koji su prešli u predmetnu nastavu, ali se rado dođu podsjetiti naših vedrih, zajedničkih trenutaka, upitati učiteljicu za zdravlje, pohvaliti se pročitanim knjigom, odličnom ocjenom, uspjehom, ili potražiti savjet, rješenje nekog problema, zadatka i slično. Prošle školske godine sam ispratila četvrti razred, a dobila novu generaciju prvačića. Kao što to biva, trebao je jedan period adaptacije za sve nas. I mojim novim učenicima trebalo je vrijeme da se naviknu na novu sredinu, nova lica, učiteljicu, okolnosti, obaveze... da shvate da su sada učenici. Meni je trebalo vrijeme da se, poslije već prilično samostalnih učenika četvrtog razreda, naviknem na svoje „male“ đake, upoznam sve njih, različite i posebne i prilagodim se svakom ponaosob. Već od samog početka školske godine, u učionicu su dolazili moji stariji učenici iz, sada, petog i sedmog razreda. Veliko zanimanje i pažnju su pokazivali prema svojim novim drugarima, prvačićima. Primijetila sam da veoma ugodno obostrano komuniciraju, uživaju u razgovoru, da se u razgovor i druženje uključuju čak i povučeniji i sramežljiviji učenici prvog razreda. Stariji učenici su čak pomagali mlađima sa školskim sadržajima, na jeziku, samo njima svojstvenom, su im objašnjavali poneke sadržaje, koje su prvačići razumjeli, usvajali. A i stariji učenici su učili kroz interakciju sa mlađim. I jedni i drugi su bili sretni i ponosni zbog svojih novih poznanstava i radovali se jedni drugima. Tako sam došla na ideju da bi

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2020.

bilo veoma produktivno i zanimljivo obezbijediti im atmosferu i aktivnosti koje će im omogućiti da se druže i zajedno uče, dopunjavaju se, zajedno rastu i razvijaju svoje komunikacijske, socijalne i druge vještine.

CILJ I ŽELJENI ISHODI (sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići)

1. Obezbijediti uslove za iskorištavanje svih prednosti grupnog, saradničkog i aktivnog učenja, što se prvenstveno odnosi na kooperativnost, koja uključuje saradnju i prilagođavanje, odnosno stvaranje odnosa u kojem svi sudionici zadovoljavaju svoje potrebe, ali se i prilagođavaju jedni drugima, čime učenici u procesu školovanja razvijaju niz izuzetno korisnih i potrebnih socijalnih vještina, kao što su međusobna tolerancija, dogovaranje, podjela zadataka, uvažavanje međusobnih razlika, međusobno pomaganje, koje će im biti potrebne za uspješno djelovanje unutar društvene zajednice;
2. Pružiti učenicima prostor u kojem mogu bez straha i nesigurnosti postavljati pitanja, raspravljati, iznositi ideje, te na taj način utvrditi, razumjeti i zapamtiti sadržaj i riješiti određeni problem;
3. Poticati motivaciju učenika, razvijati samopouzdanje i samosvijest učenika, osjećaj socijalne pripadnosti, zaštićenosti i sigurnosti, uzajamno zanimanje i podršku, pri čemu se javljaju očekivanja vlastitog doprinosa i doprinosa drugih članova grupe zajedničkom radu i rezultatima tog rada;
4. Jačati vještine aktivnog slušanja, uvažavanja i poštovanja drugih i drugačijih, razvijati toleranciju i njegovati empatiju;
5. Omogućiti učenicima inovativne, zanimljive i konstruktivističke metode i oblike rada, koje će im pomoći da lakše savladaju nastavne sadržaje i sagledaju ih iz različitih perspektiva.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE (Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.)

Praksa *Rastemo i učimo zajedno* je realizirana kroz tematske radionice. Radionice su tretirale različita nastavna područja/ predmete, sadržaje koje, na različitim nivoima, različitog obima, usvajaju sve tri uzrasne skupine učenika i univerzalne socijalne vrijednosti, probleme i pitanja.

1. Tokom prve radionice učenici su se međusobno upoznali kroz igru koju smo nazvali „Putovanjem do upoznavanja“. Na pod učionice smo rasporedili kartonske stope u pet različitih boja. Prema bojama stopa su urađene kartice. Učenici su bacali kocku i prelazili onoliko polja - stopa, koliko im pokaže broj na kocki. Kad stanu na dobijeno polje, izvlače karticu iste boje i odgovaraju na pitanje sa kartice. Ostali učenici pažljivo slušaju i mogu postaviti pitanje. Pitanja su pažljivo sastavljena tako da učenici, odgovarajući na njih, daju zanimljive podatke o sebi, svojim osobinama, vrlinama, manama, vrijednostima koje cijene, omiljenim predmetima, knjigama, sadržajima, te su imali i neke konkretnije zadatke poput toga da otplešu svoj omiljeni ples, otpjevaju dio pjesme, odglume pantomimom, ispričaju nešto smiješno. Nakon toga, na leđa svakog učenika smo postavili papir sa imenom tog učenika, te su učenici imali zadatak da na leđa druga/ drugarice zapišu njihove karakteristike koje su upamtili iz prethodne igre. I za kraj, improvizirali smo igru „Muzičke stope“. Učenici plešu uz datu muziku, a kad muzika stane trebaju pronaći svoj par stopa. Stope se postepeno uklanjaju iz igre i uvijek je jedan par stopa manje nego što je učenika. Ko ne uspije doći do stope, izlazi iz igre. (prilog01 i prilog02)

2. Druga radionica je zasnovana na matematičkim sadržajima o geometrijskim likovima i tijelima, koji su zajednički za sva tri razreda. Tokom radionice, svi učenici su imali priliku ponoviti sadržaje koje su već učili, naučiti nove, te spoznati nove, drugačije, inovativne i kreativne načine primjene geometrijskih sadržaja, crtanja, uočavanja i prepoznavanja geometrijskih figura. Na samom početku radionice učenici su u grupama (sve aktivnosti su zasnovane na saradničkom učenju i grupnom radu) rješavali Eulerov izazov. Trebali su po već iscrtanim geometrijskim likovima povući crtu, tako da s crtom počnu i završe u istoj tački, bez podizanja olovke i prelazeći samo jednom preko svake linije nacrtanog geometrijskog lika (prilog03). Uočili su da je trik moguć samo ako svaka tačka na crtežu ima paran broj linija koje iz nje izlaze. Potom je svaka grupa dobila različit zadatak. Zadaci su bili:

- *Nacrtati super - zvijezde*, brojeći unaprijed iscrtane tačke na kružnici/ zamišljenoj kružnici, te spajajući svaku drugu, treću ili sedmu tačku (prilog04).

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2020.

- *Nacrtati i uočiti zagonetnu srcoliku liniju* (kardioidu), koja se dobije iz kružnica koje se preklapaju (prilog05).
- *Iscrtati trokut Sierpinskog* - unutar velikog trokuta nacrtati jedan naopačke okrenut trokut, tako da su njegovi vrhovi na sredinama stranica velikog trokuta, a potom unutar svakog normalno okrenutog trokuta, crtati naopačke okrenute trokute. Normalno okrenute trokute je trebalo obojiti plavom bojom, a naopačke okrenute trokute zelenom bojom (prilog06).

- *Nacrtati cvjetove* - crtanjem kružnica oblikovati latice cvijeta i obojiti (prilog07).

U radu sa učenicima, pri objašnjenju zadataka je korišten jednostavan i razumljiv rječnik, te nisu forsirani stručni nazivi poput trokut Sierpinskog, kardioida i slično.

3. Na trećoj radionici smo slavili nauku. Učenici su imali priliku izvoditi i pratiti eksperimente vezane za sadržaje koje su usvajali, poput osobina tečnosti, rastvorljivosti tvari u vodi, gustoće određenih tekućina, reakcija kada se miješaju različite tečnosti i slično. Eksperimenti koje su radili su:

- *Rastvara se - ne rastvara se*: u vodi su učenici pokušavali otopiti tvari poput šećera, kafe, riže, soli, bibera, te su mogli zaključiti koje se tvari rastvaraju u vodi i na koji način, koje promjene nastaju, a koje tvari se ne otapaju u vodi.

- *Dugine boje*: u posudu se naspe čaša mlijeka. Potom se u mlijeko, na tri različita mjesta, nakapa nekoliko kapljica boje za hranu. A onda se sipa deterđent za suđe. Mlijeko je uglavnom voda s još jednim velikim sastojkom: masnoćom. Deterđent za suđe se veže s masnoćom iz mlijeka i istiskuje boju za hranu, koja se razlijeva i „bježi“.

- *Lava u čaši*: u čašu nasuti vodu, a potom ulje. Učenici uviđaju da se te dvije tekućine ne miješaju, te da je voda na dnu, a ulje na vrhu. Dodati nekoliko kapi boje za hranu, koja će se izmiješati s vodom. Tada ubaciti šumeću tabletu i pratiti mjehuriće. Šumeća tableta se sastoji od limunske kiseline i sode bikarbone, koje reaguju s vodom, stvarajući ugljen dioksid i natrijev citrat, te mjehurići ugljen dioksida izbacuju vodu na vrh.

- *Zabavna gustina ili slojevite tečnosti*: u providnu čašu se stavlja jednaka mjera različitih tečnosti: med, zlatni sirup, deterđent za suđe, mlijeko, voda i na kraju ulje. Voda i mlijeko se mogu obojiti bojom za hranu. Učenici primjećuju da su sve tečnosti u čaši razdvojene i da se ne miješaju.

Učenici su iznosili svoja zapažanja o izvedenim eksperimentima, te smo zajedno izvodili zaključke o uzrocima odgovarajućih pojava. Istakli smo i značaj žena u nauci, te spomenuli nekoliko naučnica, koje su dale veliki doprinos svijetu.

(prilog08, prilog09 i prilog10)

4. Na četvrtoj radionici smo obilježili Dan maternjeg jezika realizirajući sljedeće aktivnosti:

- *Zec iz šešira*: iz kartonskog šešira, izvlačili smo papirne likove zečeva, na kojima su bile napisane zagonetke, koje su učenici trebali pogoditi (prilog11);

- *Mačak u vreći*: iz vrećice smo izvlačili papirne likove mačka na kojima su bile riječi koje je trebalo dopuniti slovima na početku ili kraju, tako da se dobije što više različitih riječi (prilog12);

- *Kolo sreće*: učenici zavrte Kolo sreće, pročitaju riječ na kojoj je kolo stalo i trebaju reći riječ suprotnog značenja (prilog13).

Na taj način smo radili jezičke sadržaje koji su učenicima zanimljivi, a zajednički, doprinose bogaćenju rječnika i jezičkih kompetencija učenika svih uzrasta.

5. Na petoj radionici smo se dotakli univerzalnih vrijednosti: pravde i pravednosti, te smo kroz korelaciju sadržaja iz lektire, koju su upravo čitali učenici sedmog razreda, obilježili Dan pričanja bajki i Dan socijalne pravde. Na početku radionice, učenicima sam, uz ilustracije, pročitala bajku Sretni princ, Oskara Vajlda. Kroz razgovor o bajci, učenici su uočili socijalne motive: siromaštvo, nepravdu, nejednake mogućnosti i neravnomjernu raspodjelu dobara. Nakon razgovora je svaka grupa dobila problemsko pitanje, o kojem su trebali diskutovati i objasniti putem grafičkih organizera. Teme su bile:

- Nejednake mogućnosti obrazovanja,

- Neravnomjerna raspodjela dobara,

- Žene/ djevojčice/ djevojke imaju manje prava od muškaraca/ dječaka,

- Diskriminacija mladih.

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

Prethodno su teme i ključni pojmovi zajednički objašnjeni i definisani.
(prilog14, prilog15, prilog16 i prilog17)

6. Šesta radionica je realizirana iz dva dijela, a bazira se na univerzalnim vrijednostima, medijskim sadržajima, načinu njihovog kazivanja, razlikama između medijskog i književnog sadržaja.

U prvom dijelu radionice učenici su gledali Disnijev klasik, crtani *Mala sirena*. Po završetku crtanog filma, iznijeli su svoje utiske i doživljaj izgledanog.

U drugom dijelu radionice, tokom narednog susreta, kratko smo se podsjetili sadržaja, te da su neki od učenika pročitali bajku Hansa Kristijana Andersena, na osnovu koje je crtani nastao. Ponovili smo karakteristike crtanog filma, te bajke, kao književne vrste. Razgovarali smo o izražajnim sredstvima ova dva načina kazivanja: crtanog filma i književnog teksta. Naglasak daljeg razgovora bio je na temama:

- *Čežnja za nedokučivim*
- *Spremnost na sve da se ostvari želja*
- *Vrijednost ljubavi i šta bi žrtvovali za ljubav?*
- *Zašto je sirena dala glas? Šta glas znači za čovjeka?*
- *Šta za ženu znači izgubiti mogućnost/ pravo glasa?*

Planirano je radionicu nastaviti i tokom narednog susreta, kada bismo izrađivali lapbook, umnu mapu i kutiju iznenađenja na temu Male sirene, ali u tome nas je omela pandemija i prelazak na online nastavu.

Takođe je planirano realizirati radionice koje će obuhvatiti sadržaje o biljkama i životinjama, međutim, iz već pomenutih razloga, nismo bili u mogućnosti osmisliti, niti realizirati iste.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI *(Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)*

1. Učenici su rado i redovno dolazili na radionice, učili i zabavljali se istovremeno.
2. Razvijala se socijalna senzibilnost i konstruktivna saradnja, shvata se vrijednost zajedničkog rada.
3. Kroz jednake mogućnosti učestvovanja, korištenje unaprijed pripremljenih materijala, koje koriste svi učenici, smanjuju se materijalne razlike među djecom, te se i zbog toga osjećaju prijatnije.
4. Učenici su, kroz izravnu interakciju, razvijali svoje komunikacijske i socijalne vještine, njegovali kulturu dijaloga, saradnje, lijepog ponašanja, kulturnog ophođenja, razmjenjivanje mišljenja, vrednovanje sebe i drugih, vođenje, odlučivanje, prihvatanje, izgradnju povjerenja i rješavanje eventualnih nesuglasica i sukoba.
5. Jačali su svoje samopouzdanje, povučeniji i sramežljiviji učenici su se otvorili i rado učestvovali u komunikaciji s drugarima, a s postignutim rezultatima i davanjem vlastitog doprinosa grupnom radu, jačala je i njihova samosvjet i vjera u vlastite sposobnosti, te se rađala želja za daljim aktivnim učešćem u radu.
6. Učenici su razvili osjećaj pripadnosti i privrženosti jedni drugima, vodili su brigu jedni o drugima i međusobno se pomagali i poticali na dalji rad.
7. Razmjenjivali su mišljanja i iskustva o univerzalnim vrijednostima, problemima i pitanjima, čime su proširivali i obogaćivali svoju spoznaju, sređivali i oblikovali vlastite sisteme vrijednosti, usvajali moralna načela.
8. Kod učenika se izgrađivala sposobnost rješavanja problema, ali i kreativnost, vlastita inicijativa i svijest o odgovornosti.
9. Na inovativan, kreativan, zabavan način ponovili su i stekli nova znanja o sadržajima koje su izučavali iz različitih školskih predmeta.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Praksa *Rastemo i učimo zajedno* ne zahtijeva komplikovane i skupe materijale, velike izdatke, posebnu opremu i sredstva, osim onih priručnih, te je s materijalnog aspekta veoma ekonomična. Može se primijeniti na svim školskim uzrastima, uključujući različite kombinacije razreda. Može se primijeniti na isti način, u svim sredinama, koristeći identičan sadržaj radionica, ili se može obogatiti novim idejama i

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2020.

aktivnostima. Naglasak je na saradničkom učenju različitih uzrasta učenika, pri čemu se uzimaju u obzir zajednički sadržaji, iskustva i univerzalne odgojne i obrazovne vrijednosti.

PRILOZI

Molimo vas da vaši prilozi sadrže samo neophodne materijale koji su potrebni kako bi ilustrovali vašu praksu ili kako bi omogućili drugim nastavnicima da je primjene. Maksimalan broj fotografija koje šaljete u prilogima je 20, a broj videozapisa je 2.

Vaše priloge dostavite zajedno sa prijavom našoj Milici Skokić, na e-mail adresu milica@coi-stepbystep.ba.

Za sva pitanja vezana za proces prijavljivanja i Nagradu za inovativne nastavnike/ce, obratite se Nedimu Krajišniku koji Vam stoji na raspolaganju putem e-mail adrese nedim@coi-stepbystep.ba.

Molimo Vas da priloge imenujete tako da postoji jasna poveznica sa praksom koju aplicirate:

Vaše ime_broj priloga (MarkoMarković_prilog01)

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE